

Ornithogalum balansae mooi kort op pot

• TEKST: PAUL VAN LEEUWEN EN JOHN TROMPERT, PPO BLOEMBOLLEN LISSE
• FOTO: IBC

Ornithogalum balansae is een van nature kort bolgewas dat zich goed laat forceren op pot. Onderzoek door PPO Bloembollen laat zien dat optimale bloei verkregen wordt na een koeling van 13-15 weken bij aflopende temperaturen. Bloei is mogelijk van de tweede helft januari tot half april.

Ornithogalum balansae komt uit Turkije. Het wordt buiten circa 10 cm hoog en vormt een bloemsteel met 8-10 witte bloemen. De ronde bollen met een vrij harde huid zijn goed te bewaren. Deze goede eigenschappen en de vraag vanuit de handel om nieuwe producten was voor PPO Bloembollen aanleiding na te gaan of dit gewas geschikt is om te forceren.

AFLOPENDE TEMPERATUREN

De bollen (5/op) kunnen het best worden gekoeld bij aflopende temperaturen. Aangehouden is 6 wk 9°C + 4 wk 5°C + 4 wk 2°C + x wk 0°C. Continu 9°C gaf onacceptabel lange spruiten bij inhalen. Bij een koelduur korter dan 14 weken werd het deel koeling bij 2°C ingekort. Een koelduur langer dan 14 weken werd volgemaakt met koeling bij 0°C. Alle koeling is in opgepotte toestand gegeven.

KOELDUUR

De koelduur varieerde van 11-17 weken. De beste resultaten gaf een koelduur van 13-15 weken. Elf weken gaf vaak bloemverdroging, wat minder bloemen per bloemsteel gaf of het niet bloeien van een bol. Bij te lang koelen (17 weken) werd het blad vaak te lang voor een goede presentatie.

Ook is gekeken naar de mogelijkheid van droge koeling. Langdurig droog koelen en slechts vier weken in opgeplante toestand gaf aanzienlijk minder bloei. Langdurig droog koelen moet daarom worden ontraden. Voorafgaande aan de

koeling zijn de bollen tot 1 september bij 23°C bewaard en daarna bij 17°C tot aan de koeling.

Eén jaar zijn bollen eind oktober opgepot en na 15 weken koeling in het ijs bij -1°C gezet. Ook dit was een bruikbare methode om in april bloei te krijgen.

AANVANG KOELING

In het onderzoek is gewerkt met inhaaldata vanaf januari tot en met april. De start van de bollenkoeling loopt van oktober-half december. Eerder beginnen gaf aanzienlijk minder bloei. De bloemaanleg was al in juli zichtbaar, maar de ontwikkeling ging door tot in september. Bollen bewaren tot na half december en daarna pas gaan koelen gaf minder of geen bloei door verdroogde bloemkoppen.

IN DE KAS

Onderzocht zijn drie kastemperaturen: 5, 12 en 18°C. Het forceren in de genoemde periode ging bij alle temperaturen goed. Het voordeel van forceren bij 18°C is dat het aantal kasdagen vanaf inhalen tot begin bloei erg kort is. Onder deze omstandigheden varieerde dat van 11 dagen bij inhalen in januari tot 4 dagen bij inhalen in april. Bij 5°C varieerde het aantal kasdagen van ruim 30 dagen bij inhalen in januari tot 5 dagen in april. Voordeel van koel in bloei laten komen is wel dat het gewas iets korter blijft. Het duurde gemiddeld drie dagen vanaf het open komen van de eerste bloemen tot het moment waarop drie van de vijf bollen per pot in

bloei stonden. De totale bloeiduur bij 18°C was veelal 12 tot 14 dagen met een gewaslangte van 8 tot 12 cm. Enige mogelijke nadeel van dit product is dat gewaslangte en tijdstip van de bloei niet geheel uniform zijn.

SAMENVATTING

- Bollen maat 5/+ bewaren bij 23°C tot 1 september, daarna bij 17°C tot aanvang koeling.
- Koelen bij aflopende temperaturen in opgeplante toestand gaf korte spruiten bij inhalen en goede bloei.
- Een koelduur van 13 t/m 15 weken is ideaal.
- Aanvang koeling vanaf 1 oktober tot half december.
- Een kastemperatuur van 5 tot 18°C voldeed waarbij in januari 18°C voor een aanmerkelijk kortere kasperiode zorgde terwijl koel forceren bij 5°C voor een iets korter gewas zorgde.
- Langdurig droog koelen gaat ten koste van de bloeirijkheid.

Productschap Tuinbouw financierde dit onderzoek

plantdatum	aantal kasdagen	
	5°C	18°C
15 jan	33	11
26 feb	12	6
9 april	5	4

In januari weinig kasdagen door een hoge kastemperatuur, later ook snelle bloei bij lage kastemperaturen.